

سرمقاله

افغانستان

و ضرورت تعامل منطقه ای

حفیظ الله زکی

ششمین کنفرانس قلب آسیا در مورد افغانستان با حضور نمایندگان بیش از چهل کشور و سازمانهای بین المللی روز در شهر امریتسر هند آغاز شد. این نشست از آنجایی اهمیت می یابد که افغانستان بیش از هر زمان دیگر به همکاری های منطقه ای نیازمند است. افغانستان یک کشور بسا منازعه ای به عبارت بهتر در حال منازعه، به شمسار می آید. افغانستان صحنه مبارزه با گروه های مختلف تروریستی است و میدان جنگ های نیابتی کشورهای منطقه است. افغانستان تمامی زیرساخت های اقتصادی خود را از دست داده و این کشور در تأمین امنیت و تأمین نیازمندی های اقتصادی خود به کمک کشورهای خارجی نیاز دارد.

با کم رنگ شدن حضور جامعه جهانی و کاهش کمک های خارجی به افغانستان، این کشور چاره ای ندارد جز این که با تقویت روابط منطقه ای، ظرفیت های بالقوه و بالفعل افغانستان را برای رسیدن به خود اتکالی به کار گیرد. استخراج ذخایر زیر زمینی و استفاده بهینه از موقعیت ژئوپولیتیکی کشور، در شرایط فعلی بهترین و سهل الوصول ترین راه رسیدن به خود کفایی افغانستان محسوب می شود. ولی این امر نیازمند همکاری های منطقه ای بر محور منافع مشترک و مشروع کشورهای منطقه در افغانستان است. تا زمانی یک احساس مشترک منطقه ای در رابطه با افغانستان شکل نگیرد و کشورهای منطقه به گونه ترجیحی منافع خود را در امنیت این کشور جستجو نکنند، از نا امنی و مشکلات اقتصادی در افغانستان کاسته نخواهد شد.

اختلافات نسبتا عمیق و پایدار افغانستان با برخی کشورهای منطقه، رسیدن به یک توافق مشترک میان افغانستان و این کشورها را دشوار می سازد. مشکل اینجاست که در شرایط کنونی از یک طرف حل این اختلافات پیچیده و زمانبر می باشد و از سوی دیگر افغانستان نمی تواند از فرصت های موجود چشم پوشی کند. لذا بهترین رهیافت برای حکومت افغانستان در این شرایط تکیه بر گسترش همکاری های اقتصادی و تجاری در منطقه است. عبور از فاز سیاسی به فاز اقتصادی می تواند کلید حل مشکلات امنیتی و اقتصادی افغانستان به حساب بیاید. استراتژی اقتصاد محور از سوی افغانستان از یک سو می تواند منافع غالب کشورهای منطقه را بر محور اجرای پروژه های مشترک اقتصادی فراهم آورد و از سوی دیگر این استراتژی با توجه به وضعیت جغرافیایی و نیازمندی های متقابل منطقه ای، از جذابیت بیشتری برخوردار بوده و حمایت های منطقه ای بیشتری را به دنبال می آورد.

افغانستان از نظر موقعیت ژئوپولیتیکی به پل ارتباطی میان آسیای مرکزی و جنوب آسیا و شرق و غرب آسیا معروف می باشد. متأسفانه به دلیل نا امنی، جنگ و فقدان یک حاکمیت مشروع، مردمی و کارآمد، نه تنها از آن به سود مردم افغانستان استفاده نشده که چه بسا این موقعیت ویژه به ضرر و زیان مردم افغانستان تمام شده است. از اینرو اقتدار مشروع، دموکراتیک و مشارکت پذیر در افغانستان، از ضرورت هایی است که افغانستان برای توسعه و آبادانی خود به آن نیاز دارد. حمایت کشورهای منطقه از حاکمیت مشروع افغانستان و رعایت اصل برابری و احترام متقابل در مناسبات سیاسی و اقتصادی شان با این کشور، بستر یک تعامل منطقی منطقه ای را در بهره برداری از ظرفیت ها و پتانسیل های افغانستان فراهم آورد.

البته این وجه از روابط اقتصادی نیز لزوما از حساسیت ها و ظرافت های سیاسی برخوردار می باشد که دستگاه سیاست خارجی افغانستان باید در روابط خود با کشورهای منطقه، این نوع ظرافت ها را در نظر بگیرد. توسعه روابط اقتصادی به نفع همه کشورهای منطقه است و همه کشورهای ذخیر در قضایای افغانستان می توانند از مزایای آن منتفع شوند. لذا تکیه بر گسترش مناسبات اقتصادی و تجاری میان کشورهای منطقه، تنها رهیافتی است که افغانستان برای بهبود، تحکیم و توسعه روابط خارجی خود می تواند آن را انتخاب کند.

از این نظر چنانچه کنفرانس های منطقه ای به ایجاد یک چارچوب همکاری های اقتصادی در سطح منطقه بینجامد، بهترین زمینه برای توسعه، رشد و شکوفایی اقتصادی کشورهای آسیایی به وجود می آید. علاوه بر آن توسعه مناسبات اقتصادی در نتیجه به بهبود امنیت منطقه کمک می کند و اختلافات سیاسی را کاهش می دهد.

پروسه قلب آسیا؛ اهداف، فرصت ها و دستاوردها

ضیا دانش

کشورهای منطقه، اغلب با یکدیگر پیوندهای مستحکم فرهنگی دارند؛ مشترکات زبانی، دینی، مذهبی، قومی و تاریخی از نکات بارز ملت های این منطقه است و این مشترکات پیوندی مناسب را برای استحکام روابط در ابعاد مختلف از جمله امنیت منطقه ای و وجود آورده است. از آنجاییکه تهدیدات و چالشها در منطقه مشترک است و تمام کشورها از نا امنی و فقر در این منطقه متأثر هستند، این پیوندها می تواند در راستای انسجام و همگرایی منطقه ای موثر و مفید تمام شود. دستاوردها و چالش ها باوجود اینکه دستاوردهای این پروسه تاکنون با انتظارات، نیازمندیها، بسترها و ظرفیت های موجود آمده تناسب منطقی نداشته است، با این حال هم، شکل گیری این روند در نفس خود یک ابتکار عالی به حساب می رود و یک ظرفیت کلان و فرصت کم پیشینه برای منطقه فراهم کرده است؛ نفس گفتگو و جمع شدن کشورهای منطقه و آنهم حول محور کنسرسی که تا چند سال قبل، منشا و مصدر بسیاری از نا به سامانی های منطقه ای تلقی می شد،

و تبادل نظرسورت گرفته است. ۲- تقویت روابط ترانزیتی: افغانستان طی این نشست ها همواره کوشیده است تا این درک را به وجود بیاورد که این کشور ظرفیت فوق العاده طبیعی برای وصل کردن کشورهای منطقه به یکدیگر دارد و کشورهای منطقه از طریق همگرایی، باید کمک کنند که نقش ژئوپولیتیک افغانستان برجسته تر شود تا تمام کشورهای منطقه با ثبات و آرامش به رشد و توسعه دست پیدا کنند. ۴- امنیت: فعالیت های تروریستی و تهدیدات ناشی از آن چندین دهه است که افغانستان و منطقه را بشدت متأثر ساخته است؛ هم اکنون اکثر کشورهای آسیایی جنوبی و مرکزی درگیر جنگ، خشونت و نا امنی هستند و تروریسم با سرعت نگران کننده ی در حال رشد و ایجاد هسته در این کشورها و منطقه می باشد. اکنون این فرصت فراهم شده است تا با همگرایی و تغییر سیاست حمایت از تروریسم به مقابله با آن، این پدیده خطرناک را ریشه نماند.

۵- همکاریهای فرهنگی: مردمان باوجود شکل گیری چندین سازمان بزرگ منطقه ای، هنوز هم اما این سازمان ها تحت تاثیر فضای بی اعتمادی و اختلافات اعضا قرار دارند و عملا دستاوردی نداشته است. قلب آسیا این فرصت را فراهم ساخته است که کشورهای منطقه جهت اختلاف زدایی تلاش صادقانه انجام دهند. ۲- توسعه اقتصادی: یکی از جدی ترین چالشهای منطقه، فقر گسترده و رشد آهسته روند توسعه بخصوص در بعد اقتصادی به حساب می رود. بسیاری از این کشورها با یکدیگر روابط سیاسی دوستانه ندارند و به همین ملحوظ، روابط اقتصادی آنان نیز به شدت متأثر گردیده است. با توجه به این مهم، یکی از اهداف کنفرانس قلب آسیا، توسعه زیربنای اقتصادی است که توسعه و همکاری مشترک را میان کشورهای عضو ایجاد می کند و شامل پروژه های انرژی بخصوص تولید و انتقال برق، خطوط راه آهن، توسعه بزرگراه ها، استخراج معادن و توسعه صنایع می باشد. طی نشست های گذشته، روی عوامل و چگونگی این پروژه ها، چالش ها و مشکلات آن و راههای حل فرا راه این پروژه ها بحث

بحران امنیتی افغانستان موجب تجدید حیات

تروریست ها گشته است

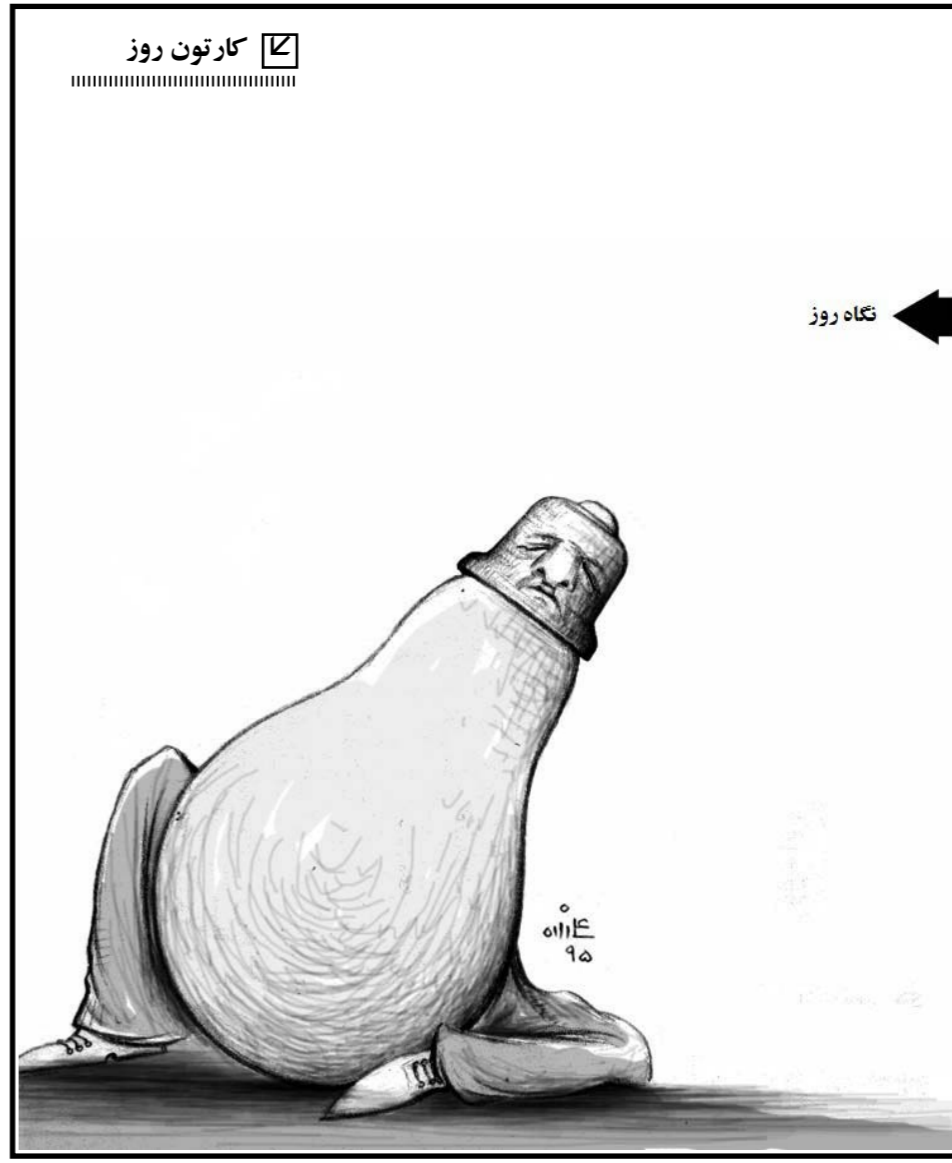
نویسنده: مجیب مشعل و اریک اسکمیت/ مترجم: جانعلی شکرعلیزاده

افزایش تمرکز ایالات متحده بر مبارزه با تروریسم روی گروههای وابسته محلی به داعش تحت نام دولت اسلامی خراسان که از نام باستانی این منطقه گرفته شده است می باشد. مقامات رسمی می گویند که آنها ثابت کردند که نیروهای انعطاف پذیری بین شان هستند چندین ولسوالی را در شرق ننگرهار برای خودشان حفظ کردند و آنها تماس هایشان برای راهنمایی و کمک مالی با داعش در سوریه و عراق ادامه دارد. شبه نظامیان دولت اسلامی یا همان داعش در مناطق آن است و با کمک افراد محلی برای خود پایگاه ایجاد کردند. محمد عمر سرد زوی وزیر پیشین امور داخله افغانستان گفت امریکا به افغانستان روی هدفی آمده است آن هم این است که اجازه ندهد دوباره این کشور به پناهگاه امن تروریست تبدیل شود. تهدید تغییر نکرده، القاعده خطرناک بود همان طور که داعش خطرناک هست، تهدید واقعی افراطی گریست که در واقع افزایش یافته است. فرانس مایکل ملیبین سفیر اتحادیه اروپا و نماینده ویژه در امور افغانستان می گوید اگر گروه های تروریستی را به عنوان یک مجموعه با آن برخورد نکنیم همیشه این امکان را دارد که به شکل های مختلف تغییر شکل دهد از یک طرف به طرف دیگر حرکت کند. او اضافه کرد هنوز تهدید های بین المللی از افغانستان نشات می گیرد و می بینیم که چندین گروه تروریستی در اینجا تجمع پیدا کردند بعضی از آنها در افغانستان جاه طلبی های دارند و بعضی از آنها برنامه های بیرون مرزی در سر دارند. او ادامه داد که اداره جدید امریکا این فرصت را دارد که وضعیت را مورد بررسی قرار دهد و در برنامه هایشان تغییری ایجاد کند، ما نمی خواهیم این وضعیت ۱۵ سال دیگر هم ادامه پیدا کند.

موضوع جنگ افغانستان صرف کرده بطور واضح از نگرانی اش می گوید که ناآرامی در افغانستان ممکن است دوباره مستقیما امریکا را تهدید کند. در حالی که فلین امسال گفت کاری که ما باید بکنیم و ادامه دهیم این است که در این منطقه اعتماد نفس بیاریم که ما می توانیم آنها را کمک کنیم ما نمی توانیم این منطقه را بسا وجود این همه گروههای تروریستی ترک کنیم، قمار خیلی بزرگی است. در اداره جدید با حکومت افغانستان چگونه مجادله خواهد کرد سؤال اساسی است که در بین مقامات افغان وجود دارد. تهدید فوری برای دولت افغانستان جان گرفتن طالبان است، که مقامات گفتند در ماه اخیر هر روز ۳۰ تا ۵۰ مامور امنیتی کشته شدند. شورشیان مستقیما مراکز ولایت ها را با تهدید روبرو ساخته، چاه ها را به روی نیروهای افغان خطرناک یا غیر قابل عبور ساخته است. طالبان که اکثرشان در پاکستان خانه و زندگی دارند اصرار دارند که آنها فقط می خواهند در افغانستان قدرت به بدست گیرند و خواهان توسعه و تهدید سایر کشورهای نیستند، و بعضی از مقامات رسمی روسیه به شمول فرستاده ویژه روسیه در افغانستان ضمیر کابلوف آشکارا اذعان کرده است که با طالبان در تماس هستند چنانچه حکومت سقوط کند فرصت به سایر شورشیان داده نشود که به تهدیدی تبدیل گردند، هر چند تاکید کردند که در حال حاضر به طالبان هیچ کمکی نمی کنند. اخیرا شورشیان موفق شدند که مستقیما ثبات دولت را تهدید کنند، مناطقی را از جنگ دولت خارج می کنند و سایر گروههای شورشی از این مناطق آزاد شده بهره می برند.

افغانستان در حدود ۶۰ فی صد کشور را در کنترل دارد و طالبان در حدود ۱۰ فی صد با نوسان در اختیار دارد و مابقی جایی است که در حال درگیری هستیم اینکه کدام گروه یا گروه هایی این مکان هایی که رقابت بر سر تصرف آن وجود دارد بگیرد چیزی است که ما در تلاشیم آن را بدست آوریم. این جنرال امریکایی در یک نشست امنیتی که این هفته در واشنگتن برگزار شد گفت: «ما باید نگران این موضوع باشیم که طالبان به هم نزدیک تر می شوند آنها با همسایر سازمان های تروریستی همکاری می کنند» با این همه مقامات غربی و افغان تخمین زده اند که در حدود ۴۰۰۰ تا ۴۵۰۰۰ شبه نظامی در سراسر افغانستان فعال هستند. حدود سی هزار از آنها طالب هستند مابقی جنگجویان خارجی از کشورهای مختلف اند، همکاری آنها سیال است اما همیشه در مقابل دولت افغانستان و امریکا و متحدانش با هم هستند. اخیرا جنرال جان دلبیو نیکلسون از فرماندهان نیروهای امریکا و ناتو در افغانستان گفت: «از ۹۸ سازمان های تروریستی که در جهان از طرف ایالات متحده و سازمان ملل شناسایی شده ۲۰ تایی آنها در ناحیه بین پاکستان و افغانستان هستند، این بزرگترین تجمع گروههای مختلف تروریستی در جهان است». این وضعیتی است که ترامپ و تیم همراهش به ارت خواهد برد. در موارد نادری ترامپ درباره افغانستان صحبت کرده است او تمایل دارد که نیروهای امریکایی را از جایی که او قاعده تمام عیار می خواند بیرون بکشد. اما بیشتر اعضای پرسته تیم امنیت ملی که او تعیین کرده از جمله مایکل تی فلین جنرال بازنشسته و رییس سابق آژانس اطلاعات و وزارت دفاع که سالها روی

روزنامه افغانستان ما از همه دانشمندان و نویسندگان دعوت به همکاری می نماید. هیئت تحریر در ویرایش مطالب دست باز دارد. مقالات وارده بازگردانده نمی شود. مسئولیت مقالات به عهده نویسندگان آنها است و تنها سر مقاله یانگر دیدگاه روزنامه افغانستان میباشد.

- بنیان گذار: دکتر حسین یاسا
مدیر مسول: محمد رضا هویدا
سردبیر: حفیظ الله زکی

کاریکاتورست: خالق علی زاده

دبیران: علی اصغر زاهدی، مصطفی جعفری
مسئول و ساین: غلام عباس اصلان

آدرس: کابل، شهرک امید سبز، فاز چهار، کوچه ششم، خانه نمبر ۱۳۷-۱۳۷

Logo for 'The Daily Afghanistan Ma' and 'Outlook Afghanistan' with a globe graphic.